

Κεφάλαιο 3 – 4 (από μετάφραση)

Η ευσέβεια, η αξιοπιστία και η ακεραιότητα του Αγησιλάου

(1 διδακτική ώρα)

Ενδεικτικοί διδακτικοί στόχοι

1. Να γνωρίσουν το μέγεθος της αξιοπιστίας του Αγησιλάου και να κατανοήσουν ότι θεμέλιο της ήταν η ευσέβειά του.
2. Να γνωρίσουν την εκτίμηση που είχαν οι αρχαίοι Έλληνες στον απλό τρόπο ζωής και το θαυμασμό που ένιωθαν για ανθρώπους οι οποίοι από πεποίθηση και χαρακτήρα ήταν ολιγαρχείς και αφιλοχρήματοι.
3. Να εκτιμήσουν με βάση τα στοιχεία του συγγραφέα την ακεραιότητα και τη δικαιοσύνη του Αγησιλάου σε οικονομικά ζητήματα.
4. Να πληροφορηθούν και για άλλες αρετές του χαρακτήρα του, όπως η ευγνωμοσύνη και η σωφροσύνη.

1. Ερμηνευτικές ερωτήσεις

Ανοικτού τύπου

A. Σύντομης απάντησης

Κεφ. 3

1. Μέχρι τώρα ο Ξενοφών μας μίλησε για τα έργα του Αγησίλαου. Ποιο είναι το θέμα του εγκωμίου στο κεφάλαιο 3; Να δώσετε έναν αντιπροσωπευτικό τίτλο.
2. Ποιες αρετές του Αγησιλάου κατονομάζει ο Ξενοφών σ' αυτό το κεφάλαιο;
3. Να αναφέρετε από το κείμενο ένα παράδειγμα που δείχνει πόσο αξιόπιστο θεωρούσαν τον Αγησίλαο οι αντίπαλοί του.
4. Γιατί ακόμη και οι εχθροί του Αγησιλάου θεωρούσαν τις συμφωνίες που έκαναν μαζί του και τους όρκους του περισσότερο αξιόπιστους από τις μεταξύ τους φιλίες;

Κεφ. 4

5. Να συνοψίσετε το περιεχόμενο του κεφαλαίου 4 σε μια θεματική πρόταση.
6. Ποιο ζήτημα απασχολεί το συγγραφέα σ' αυτό το κεφάλαιο;
7. Μπορούσε ο Αγησίλαος, σύμφωνα με όσα αναφέρει ο συγγραφέας, να έχει στη διάθεσή του αρκετά χρήματα και με ποιο τρόπο;
8. Τι πίστευε ο Αγησίλαος για την ανταπόδοση της ευεργεσίας;
9. Γιατί δεν είναι λογικό, σύμφωνα με το συγγραφέα να κατηγορήσει κανείς τον Αγησίλαο ότι έκλεβε τα χρήματα της πόλης;
10. Τι απάντησε ο Αγησίλαος στον Τιθραύστη, όταν ο τελευταίος προσπάθησε να τον δωροδοκήσει, για να απομακρυνθεί από τη χώρα του;

B. Ελεύθερης ανάπτυξης

Κεφ. 3

1. Να εξηγήσετε που οφειλόταν η τόσο μεγάλη εμπιστοσύνη που έδειχναν στο πρόσωπο του Αγησιλάου οι φίλοι, αλλά και οι εχθροί του.
2. Να σημειώσετε ποια πλεονεκτήματα εξασφάλιζε στον Αγησίλαο η εμπιστοσύνη που απολάμβανε από φίλους και αντιπάλους.
3. Ποια τεκμήρια παραθέτει ο συγγραφέας για να αποδείξει το μέγεθος της αξιοπιστίας του Αγησιλάου; Να εντοπίσετε τα σχετικά σημεία του κειμένου και να τα αντιγράψετε.
4. Να εξηγήσετε ποια σημασία είχε για την εμπιστοσύνη που του έδειχναν φίλοι και αντίπαλοι η ευσέβειά του Αγησιλάου προς τους θεούς, σύμφωνα με τα μέτρα της εποχής του.

Κεφ. 4

5. Να αναφέρετε τους λόγους για τους οποίους ο συγγραφέας θεωρεί ότι ο Αγησίλαος δεν επεθύμησε ποτέ να στερήσει τα αγαθά των άλλων.
6. Με ποια επιχειρήματα προσπαθεί ο συγγραφέας να μας πείσει ότι η συμπεριφορά του Αγησιλάου ήταν δίκαιη στα χρηματικά ζητήματα;

7. Ποια πλεονεκτήματα αναγνωρίζει ο Ξενοφών στην επιλογή του Αγησιλάου να προσφέρει στους άλλους χρήματα ή υπηρεσίες χωρίς να περιμένει ανταλλάγματα; (§ 4)
8. Ποιες αρετές του Σπαρτιάτη βασιλιά αναγνωρίζετε στην απάντηση που έδωσε στον Τιθραύστη, όταν ο τελευταίος προσπάθησε να τον δωροδοκήσει; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.
9. Ποια εντύπωση επιδιώκει να δημιουργήσει στους αναγνώστες του ο συγγραφέας με τα συχνά ρητορικά ερωτήματα σ' αυτό το κεφάλαιο; Να αιτιολογήσετε την άποψή σας⁶⁵.

Ερωτήσεις κλειστού τύπου ή συνδυασμός ανοικτού και κλειστού τύπου

Κεφ. 3

1. Τα παραδείγματα του Σπιθριδάτη, του Κότυος και του Φαρνάβαζου δείχνουν την απόλυτη εμπιστοσύνη που είχαν στον Αγησίλαο ακόμη και οι αντίπαλοί του. Να σημειώσετε με X στο αντίστοιχο τετράγωνο την αιτία αυτής της εμπιστοσύνης σύμφωνα με τον Ξενοφώντα.
Η αιτία ήταν:
 - Ο φόβος που ένιωθαν οι Πέρσες απέναντι στον Αγησίλαο.
 - Η πεποίθηση ότι ο Σπαρτιάτης βασιλιάς θα κέρδιζε τον πόλεμο.
 - Η ελπίδα ότι θα αποκόμιζαν από αυτόν μεγάλα χρηματικά ποσά.
 - Η ευσέβεια του Αγησιλάου προς τους θεούς και το γεγονός ότι ο ίδιος τηρούσε απόλυτα τους όρκους του.
 - Τα φιλόνητρα αισθήματα του Σπαρτιάτη βασιλιά.

⁶⁵ «Εδώ οι έννοιες εκφράζονται με μορφή ερωτήσεως, για να τονιστούν ιδιαίτερα τα νοήματα και να επηρεαστούν συναισθηματικά οι ακροατές, καθώς με την ερώτηση θα αισθανθούν μέσα τους την ανάγκη να πάρουν θέση απέναντι στο ερώτημα.» Βασ. Θ. Θεοδωρακόπουλος, Εισαγωγή στην Αττική Ρητορεία, ΕΠΙΚΑΙΡΟΤΗΤΑ, Αθήνα 1989, σ. 129. Στόχος του συγγραφέα είναι να αναδείξει την ακεραιότητα και τον αδιάφορο χαρακτήρα του Αγησιλάου.

Κεφ. 4

- 2 Α. Να σημειώσετε με Χ στο αντίστοιχο τετράγωνο, αν οι πληροφορίες που ακολουθούν σχετικά με τις πράξεις ή τις πεποιθήσεις του Αγησιλάου είναι σωστές ή λανθασμένες, σύμφωνα με το κείμενό σας, κεφ. 4.

Ο Αγησίλαος:		Σ	Λ
α.	προτιμούσε να έχει καλή φήμη παρά πολλά χρήματα	☐	☐
β.	δέχτηκε πλούσια δώρα και χρήματα μόνο από τους Πέρσες	☐	☐
γ.	έπαιρνε τα χρήματα από αυτούς που είχαν και τα έδινε σε όσους δεν είχαν	☐	☐
δ.	απέκρουσε την προσπάθεια του Τιθραύστη, ο οποίος προσπάθησε να τον εξαγοράσει με χρήματα	☐	☐
ε.	πίστευε ότι πρέπει να ανταποδίδει κανείς ευεργεσίες ακριβώς ίσης αξίας με αυτές που δέχτηκε	☐	☐
στ.	δεν κατηγορήθηκε ποτέ για κλοπή ή για δωροληψία (ότι δηλ. δωροδοκήθηκε από κάποιον)	☐	☐
ξ.	φρόντισε να αποκτήσει νόμιμα μεγάλη περιουσία, για να μη τον κατηγορούν εύκολα ότι δωροδοκείται	☐	☐
η.	χάρισε στους άπορους συγγενείς του τη μισή περιουσία που απέκτησε ως διάδοχος του Άγιδος	☐	☐

- Β. Να γράψετε ποια κατηγορία κατά του Αγησιλάου φαίνεται να αντικρούει έμμεσα ο συγγραφέας με αυτές τις επισημάνσεις.

2. Ασκήσεις για το σπίτι

Κεφ. 3

1. Έχοντας υπόψη σας το παράδειγμα του Αγησιλάου να γράψετε
α. με ποιο τρόπο μπορεί κανείς να κερδίσει την εμπιστοσύνη των συνανθρώπων του και

- β. ποια πλεονεκτήματα εξασφαλίζει στον εαυτό του η οικοδόμηση αυτής της εμπιστοσύνης.
2. Κρίνοντας τη συμπεριφορά του Αγησιλάου απέναντι σε φίλους και αντιπάλους σύμφωνα με τα μέτρα της σημερινής εποχής πιστεύετε ότι θα απολάμβανε την ίδια αξιοπιστία και εμπιστοσύνη ή όχι; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.

Κεφ. 4

3. Να εκτιμήσετε τη σχέση του Αγησιλάου με τα χρήματα και τα υλικά πλούτη γενικά σύμφωνα με τα μέτρα της σημερινής εποχής. Πώς θα χαρακτηρίζατε έναν άνθρωπο σαν τον Αγησίλαο σήμερα; Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.